

Mastitis behandelen op maat

Standaard een breedspectrummiddel inzetten bij mastitis? Dat is verleden tijd. Geef je ogen goed de kost en gebruik melkmonsters om de juiste behandeling voor mastitis te kiezen, zo adviseerden sprekers op een symposium van Boehringer Ingelheim.

TEKST INGE VAN DRIE

'Melkmonsters zijn onmisbaar voor een goede uiergezondheid.' De Deense dierenarts Niels Nyengaerd wond er geen doekjes om tijdens een symposium voor dierenartsen van Boehringer Ingelheim. Het farmaceutisch bedrijf organiseerde het symposium ter gelegenheid van een nieuw eerstekeusmiddel tegen klinische mastitis. Voor de Deen is het nemen van melkmonsters de gewoenste zaak van de wereld. Zijn praktijk in Lemvig op Jutland begeleidt 130 melkveebedrijven die gemiddeld 275 koeien melken en een jaarproductie van 12.000 kg melk realiseren. 'We onderzoeken in ons laboratorium 20 tot 50 melkmonsters per dag. Het standaardbeleid is om alleen smalspectrumantibiotica te gebruiken. Veehouders mogen alleen breed-spectrumantibiotica gebruiken als bijvoorbeeld E. coli of klebsiella in het monster is aangetroffen.'

Sherlock Holmes spelen

Achterhaal altijd wat de boosdoener is bij een klinische mastitis en kies dan gericht een antibioticum. Die boodschap vormde de rode draad tijdens het symposium. Het is daarbij ook belangrijk om je ogen goed de kost te geven, zo benadrukte Ruth Zadoks, dierenarts en hoogleraar epidemiologie aan de universiteit van Glasgow in Schotland. 'Speel voor Sherlock Holmes. Laat de hygiëne te wensen over, dan gaat het waarschijnlijk om een omgevingsgebonden ziekteverwekker. Maar is het juist heel schoon, denk dan eerder aan een koegebonden bacterie.' Een kijkje in de melkstal kan ook geen kwaad, voegde Nyengaerd toe. 'Daar

gebeuren de meeste ongelukken. Uiergezondheid heeft veel te maken met hygiëne.' Kijken naar de zieke dieren zelf heeft niet zoveel zin, gaf Zadoks aan. Beter is het te letten op bijvoorbeeld lactatienummer, lactatiestadium, het celgetalverloop en welke kwartieren zijn aangetast. 'Als de mastitis alleen vaarzen treft, dan is de melkmachine niet het probleem. En als er vooral veel mastitisgevallen halverwege de lactatie zijn, dan heb je waarschijnlijk te maken met een koegebonden bacterie. Dat is ook het geval als bij alle koeien hetzelfde kwartier is aangetast door mastitis.' Het traditionele onderscheid tussen koe- en omgevingsgebonden ziekteverwekkers verwatert overigens, doceerde Zadoks. 'Alle grampositieve bacteriën kunnen zowel koe- als omgevingsgebonden zijn. Dat geldt voor S. aureus, maar ook voor S. uberis en S. agalactiae.'

Die grampositieve ziekteverwekkers veroorzaken wel vijftig tot tachtig procent van de mastitisgevallen in Europa, zo hield dierenarts Monique Driesse van Boehringer-Ingelheim haar gehoor voor. Zij presenteerde het nieuwe eerstekeusmiddel van de farmaceut, dat een flexibele behandelduur kent van drie tot vijf dagen en een wachtermijn voor de melk van zes dagen. 'Juist bij grampositieve ziekteverwekkers is een geneesmiddel met een smal spectrum net zo effectief als een geneesmiddel met een breed spectrum. Streptokokken en de meeste stafylokokken zijn goed gevoelig voor penicilline. Zo blijven de breedspectrummiddelen beschikbaar voor humaan gebruik en is de kans op het ontwikkelen van antibiotica-resistentie minder groot.' |

Ruth Zadoks:
'Alle grampositieve bacteriën kunnen omgevings- en koegebonden zijn'

Monique Driesse:
'Vijftig tot tachtig procent mastitis door grampositieve ziekteverwekkers'